

www.narodny

divadelný sitcom

4. časť

Dodo Gombár, Róbert Mankovecký

cintorin.sk

Slovenské komorné divadlo Martin
uvádza v slovenskej premiére

Dodo Gombár, Róbert Mankovecký

www.narodnycintorin.sk 4.časť

(divadelný sitcom)

dramaturgia
RÓBERT MANKOVECKÝ

scéna a kostýmy
HANA KNOTKOVÁ A.H.

hudba
RÓBERT MANKOVECKÝ
MAREK GEIŠBERG
DANIEL ŽULČÁK

réžia
DODO GOMBÁR A.H.

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

predstavenie vedie
JANKA NOSÁLOVÁ
text sleduje
DARINA MÁZOROVÁ

PREMIÉRA 13. JÚNA 2014 V ŠTÚDIU SKD MARTIN.
ŠVRTÁ PREMIÉRA DIVADELNEJ SEZÓNY 2013/2014.
551. PREMIÉRA SLOVENSKEHO KOMORNÉHO DIVADLA.

SCÉNU, STAVBU,
OSVETLENIE, ZVUK,
REKVIZITY, KOSTÝMY
A PAROCHNE POD
VEDENÍM KAROLA
ČIČMANCA, PETRA
KLAUDÍNYHO
A MARIÁNA FRKÁŇA
REALIZOVA LI: MÁRIA
BRACHŇÁKOVÁ,
ZUZANA JANKESOVÁ,
NINA MALKOVÁ,
SOŇA MUŠÁKOVÁ,
ANNA PAULOVIČOVÁ,
JURAJ BOJNICKÝ,
JAROSLAV DAUBNER,
VLADIMÍR KUBIS,
DUŠAN GABONA,
MIROSLAV
KOPAS, DANIEL
KOVALČÍK, JÁN
KURHAJEC, ZDENĚK
POLÁŠEK, MATEJ
NERADIL, MATEJ
ZACHAR, PETER
BARTOŠ A DALIBOR
PROČKA.

OSOBY A OBSADENIE

MILOSLAV SCHMIDT
Marek Geišberg

ELENA MARÓTHY-ŠOLTÉSOVÁ
Zuzana Rohoňová

SVETOZÁR HURBAN VAJANSKÝ
Daniel Žulčák

HANA MELIČKOVÁ
Kamila Antalová

PES, BAČA
Dominik Zaprihač

PRIMÁTORKA
Nadežda Vladařová

PAVOL PALKULIAK
Ján Jackuliak a.h.

KAMERAMAN
Mário Herman a.h.
MARIAN LECHAN
Marian Lechan a.h.

HUDOBNÍK, DRAMATURG
Róbert Mankovecký

MILOSLAV SCHMIDT

(2. 2. 1881 Mošovce – 8. 5. 1934 Martin)

Pôvodne sa vyučil za pekára, no po čase dal prednosť dráhe bankového úradníka. Ako politicky nespoľahlivý musel v roku 1914 narukovať do armády a vrátil sa až po skončení vojny. V Martine sa stal členom a tajomníkom Slovenskej národnej rady. Pracoval najprv v administrácii Národných novín, v roku 1923 sa stal správcom Kníhtlačiarskeho účastinného spolku. Od mladosti sa venoval hasičskému hnutiu. Od roku 1919 navrhoval organizovanie hasičských zborov na širšej základni a vytvorenie hasičskej jednoty podľa mravného vzoru. Po príchode do Martina ho v roku 1920 zvolili za predsedu hasičského zboru. Roku 1926 ho zvolili za predsedu Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku. Mal hlavný podiel na tom, že centrom slovenského hasičského hnutia sa stal Martin.

Nemenej významná bola jeho edičná a žurnalistická práca. Založil edíciu Svetová knižnica, v ktorej vydával diela domácich i zahraničných autorov. Od mladosti prispieval do Národných novín, Slovenského týždenníka a Národného hlásnika, neskôr písal odborné články, úvodníky a úvahy do časopisov Slovenský remeselník a obchodník, Hasičské listy, Hlásnik a ďalších.

ELENA MARÓTHY – ŠOLTÉSOVÁ

(8. 1. 1855 Krupina – 11. 2. 1939 Martin)

Pochádzala z rodiny štúrovca Daniela Maróthyho, evanjelického farára v Krupine a Ľuboreči. Navštevovala dievčenské školy vo Veľkej a v Lučenci. Do Martina prišla v roku 1875, keď sa vydala za Ľudovíta Šoltésa. Tu sa hneď zapojila do národnej a verejnej činnosti, najmä v Živene, kde ju v roku 1880 zvolili do výboru, v roku 1885 do funkcie podpredsedníčky a v roku 1894 do funkcie predsedníčky, ktorú vykonávala do roku 1927. Stala sa vedúcou osobnosťou ženského hnutia na Slovensku.

S tým súvisela i jej redakčná a editorská práca. V roku 1910 založila a do roku 1923 redigovala časopis Živena. Vyvíjala bohatú publicistickú činnosť, písala literárno-kritické postrehy, ktoré uverejňovala v Živene, Slovenských pohľadoch, Národných novinách a Denníci. Patrila medzi najvýznamnejšie slovenské spisovateľky. Debutovala v roku 1881 poviedkou Na dedine. V roku 1894 vydala román Proti prúdu. Vrcholom jej literárneho diela sa stala kniha Moje deti. Toto dielo vzbudilo priaznivý ohlas kritiky, bolo preložené do viacerých jazykov. Moje deti sú autobiografickým pohľadom matky, ktorá prišla o obe deti (v roku 1884 zomrela Šoltésovej 9 ročná dcéra Elena a v roku 1912 jej 32 ročný syn Ivan).

SVETOZÁR HURBAN VAJANSKÝ

(16. 1. 1847 Hlboké – 17. 8. 1916 Martin)

Bol najstarším synom Anny Hurbanovej rod. Jurkovičovej a Jozefa Miloslava Hurbana. Po absolvovaní stredoškolských štúdií sa roku 1867 zapísal na Právnickú akadémiu v Bratislave, ktorú úspešne ukončil. Roku 1874 zložil advokátsku skúšku v Budapešti a stal sa koncipientom v advokátskej kancelárii v Trnave, neskôr v Pešti a v Bratislave. V rokoch 1874 – 1878 pracoval ako samostatný advokát v Skalici, vo Viedni, v Bratislave, v Námestove a v Liptovskom Mikuláši. V roku 1878 narukoval do rakúsko – uhorskej armády a zúčastnil sa na okupácii Bosny a Hercegoviny. Po návrate z vojny sa natrvalo usadil v Martine, kde sa venoval predovšetkým kultúrnej, literárnej a žurnalistickej práci. Redigoval Národné noviny, literárne časopisy Orol a Slovenské pohľady, tiež mesačník Rodina a škola. Vajanský sa vypracoval na vedúcu osobnosť a ideológa slovenskej politiky a patril k hlavným predstaviteľom konzervatívneho martinského vedenia Slovenskej národnej strany. Stal sa hlavným predstaviteľom slovenskej poézie, prózy, eseistiky a literárnej kritiky. Svojim literárnokritickým dielom glosoval literárnu tvorbu, ale aj iné oblasti umenia. S výraznou politickou činnosťou súvisela jeho publicistická práca. Uverejnil množstvo politických článkov, úvodníkov a úvah, za ktoré ho maďarská justícia viackrát poslala do väzenia. Významne sa podieľal na všetkých národných podujatiach. Zastával tiež funkciu tajomníka Živeny. Svetozár Hurban Vajanský bol jedným z iniciátorov azda najvýznamnejšej udalosti histórie martinského divadelníctva, keď aj na jeho podnet bol 30. apríla 1888 položený základný kameň výstavby martinského Národného domu.

HANA MELIČKOVÁ

(27. 1. 1900 Martin – 7. 1. 1978 Bratislava)

Do základnej školy chodila k svojmu otcovi, martinskému evanjelickému učiteľovi Jánovi Meličkovi a v rodičovskom dome získala aj hudobné vzdelanie. Potom študovala na vyššej obcovej škole v rodisku a v rokoch 1919 – 1923 na Hudobno-dramatickom konzervatóriu v Prahe hru na klavír. Popri hodinách klavíra sa zapísala aj na hereckú tvorbu. Od roku 1923 učila hru na klavír v Martine. Prvé dotyky s divadlom získala ako ochotníčka herečka v martinskom Slovenskom spevokole. V roku 1926 sa stala členkou činohry Slovenského národného divadla v Bratislave, kde pôsobila päťdesiat rokov, až do odchodu do dôchodku v roku 1976. Debutovala postavou Salome v rovnomennej hre od Oscara Wilda. Salome bola jej obrovským úspechom, divadlo získalo talentovanú profesionálnu herečku. Od samého začiatku svojej profesionálnej kariéry dostávala hlavné postavy, zakrátko sa vyprofilovala v tragédku svetového dramatického repertoáru. Z domácej dramatickej literatúry jej boli blízke najmä drámy Tajovského a Stodolu. Jeden zo svojich vrcholných výkonov podala v Borodáčovej inscenácii Hviezdoslavovej drámy Herodes a Herodias v roku 1937. V Slovenskom národnom divadle vytvorila viac ako dvesto postáv.

Od vzniku rozhlasového vysielania v Bratislave bola stálou interpretkou poézie a prózy a stvárnila množstvo postáv v pôvodných rozhlasových hrách i v adaptáciách slovenskej klasiky. Účinkovala v mnohých televíznych inscenáciách, o niečo menej vystupovala vo filmovej tvorbe. V roku 1961 jej udelili titul národnej umelkyne.

PES DOMÁCI

(12. 3. 1987 Dražkovce – 6. 8. 1999 Martin)

Pes domáci je domestikovaný poddruh vlka dravého. Na základe početných archeologických nálezov z rôznych kútov sveta je pes považovaný nielen za prvé domestikované zviera, ale aj za prvé zviera, ktoré človek cielene choval. Z kostrových nálezov niekoľkých druhov psov sa odvodzovali a dodnes odvodzujú, dnešné plemená. Za najstaršie praplemeno bol označený takzvaný pes močiarny či rašelinný (lat. *Canis familiaris palustris Rütimeyer*), od ktorého sa dodnes odvodzujú početné plemená špicov, pinčov a teriérov. Skupina severských, vlkom podobných psov a pastierske psy sú odvodzované od psa, ktorého kostra bola objavená vo vykopávkach pri Ladožskom jazere, a ktorý dostal meno *Canis familiaris Inostranzewi*. Skupina dogovitých psov sa odvodzuje ešte aj dnes od predka nazvaného *Canis familiaris decumanus*. Z doby 4000 až 5000 rokov pred Kristom pochádza *pes bronzový* (lat. *Canis familiaris matris optima*), z ktorého majú pochádzať ovčiarske psy. Najmladším psom má byť *Canis familiaris intermedius*, z ktorého sa zvyknú odvodzovať dnešné duriče a pudle. Mnoho psov sa preslávilo, pre ilustráciu uveďme aspoň zopár najslávnejších: Šarik, Rex, Lessie, Lajka, či Maxipes Fík.

Róbert Mankovecký

Zdroj: Zdenko Ďuriška: Národný cintorín v Martine, Matica slovenská, 2007
Bruce Fogle: Atlas psov do vrečka, Cesty, 2000

PAVOL PALKULIAK

Filmový a televízny producent, príležitostný herec, obdivovateľ automobilov Ferrari a tiež automobilového pretekára Nikiho Laudu, ktorý sa narodil ako Andreas Nikolaus Lauda 22. februára 1949 vo Viedni a je bývalým rakúskym pilotom Formuly 1, trojnásobným majstrom sveta z rokov 1975, 1977 a 1984. Neskôr bol Lauda podnikateľom v oblasti leteckej dopravy, založil dve letecké spoločnosti (Lauda Air a Niki). Dva roky bol tiež manažérom pretekárskeho tímu Jaguar Formula One. V súčasnej dobe Lauda pracuje ako odborný konzultant pre nemecké televízie počas víkendov Grand Prix a funguje ako non-executive chairman pre tím Mercedes AMG Petronas F1.

Niki Lauda bol vážne zranený pri havárii v roku 1976 na Veľkej cene Nemecka na Nürburgringu, počas ktorej jeho Ferrari vzbĺklo, po vdýchnutí horúcich toxických výparov sa ocitol blízko smrti a utrpel vážne popáleniny. Avšak zotavil sa a vrátil sa znovu pretekať - iba o šesť týždňov neskôr na Veľkej cene Talianska. Jazvy po popáleninách, ktoré utrpel zanechali trvalé stopy.

15. augusta 1971 sa Lauda zúčastnil svojich prvých pretekov Formuly 1 na Veľkej cene Rakúska za March-Ford, no v pretekoch vypadol. V roku 1972 si vzal v Raiffeisenbank pôžičku v hodnote dvoch miliónov rakúskych šilingov na zakúpenie kokpitu v March-Ford. V roku 1973 jazdil za britský tím B.R.M., za ktorý sa na Veľkej cene Monaka umiestnil na treťom mieste. V roku 1974 mu dal ponuku Enzo Ferrari. V stajni Ferrari tvorili Niki Lauda, vedúci pretekárskeho oddelenia Luca di Montezemolo a konštruktér Mauro Forghieri úspešné trio. V roku 1974 slávila stajňa Ferrari úspech s novým modelom 312B3 - Lauda zvíťazil na Veľkej cene Španielska v Jarame, 28. apríla 1974, no sezónu ukončil na štvrtom mieste. Jeho tímový kolega Clay Regazzoni sa umiestnil na druhom mieste. Na novom modeli 312T zajazdil Lauda, ako prvý a v tom čase jediný, okruh Nürburgring

NÁRODNÝ CINTORÍN
BEZPOCHYBY PATRÍ MEDZI NAJNAVŠTE-
VOVANEJŠIE MIESTA MARTINA. MEDZI
PAMIATKAMI NAŠEJ HISTÓRIE ZÍSKAL
VÝNIMOČNÉ POSTAVENIE TÝM, ŽE SA
V PRIEBEHU MNOHÝCH DESAŤROČÍ STAL
MIESTOM POSLEDNÉHO ODPOČINKU
MNOHÝCH VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ.
POMENOVANIE NEDOSTAL ÚRADNÝM
AKTOM. OD POHREBU PRVÉHO POD-
PREDSEDU MATICE SLOVENSKEJ KA-
ROLA KUZMÁNYHO V ROKU 1866 HO
NAŠI PREDKOVIA ZAČALI TAKTO VNÍMAŤ,
POSTUPNE V PUBLICISTIKE OZNAČOVAŤ
A JEHO VYHLÁSENIE ZA NÁRODNÚ KUL-
TÚRNU PAMIATKU V ROKU 1967 UŽ LEN
ZAKOTVILO STAV JESTVUJÚCI VO VEDOMÍ
SPOLOČNOSTI.

za čas 6:58,4 minút. Po tom čo bol v predchádzajúcej sezóne v tieni svojho tímového kolegu Regazzoniho, v roku 1975 šampionátu dominoval a stal sa po prvý krát majstrom sveta.

V prvej polovici sezóny 1976 bol Lauda opäť lepší, vyhral štyri z ôsmich pretekov a vďaka nesmierne spoľahlivému Ferrari 312T sa iba raz neumiestnil medzi prvými tromi miestami, jasne dominoval Svetovému poháru. Napriek nehode na svojom panstve neďaleko Salzburgu, kde si na traktore zlomil dve rebrá, bol schopný zajazdiť Velkú cenu Španielska s liekmi proti bolesti. Lauda, počas rehabilitačnej fázy spoznal Williho Dunga, ktorý predtým spolupracoval s rakúskym olympijským tímom. Dunga sa stal Laudovým fyzioterapeutom a v celej jeho pretekárskej kariére zohral významnú úlohu. Po ukončení kariéry sa venoval svojej leteckej spoločnosti Lauda Air, ktorú založil v roku 1979. Niki Lauda má licenciu pilota a sám občas pilotoval lietadlá spoločnosti. V roku 1999 odpredal svoj podiel Austrian Airlines. Lauda Air svoju činnosť ukončili v júli 2013. V roku 2003 prebral Niki Lauda insolventnú Aero Lloyd Austria GmbH, ktorá sa v roku 2004 dočasne premenovala na flyniki, neskôr na Niki. Niki Luftfahrt kooperuje s Air Berlin.

V rokoch 1993 až 1995 bol Lauda poradcom tímu Ferrari, zároveň bol spolukomentátorom pretekov Formuly 1 pre nemeckú televíziu RTL. V roku 2005 vydala Rakúska pošta známku z jeho podobizňou. V roku 2012 bol vymenovaný do dozornej rady tímu Formuly 1 - Mercedes AMG Petronas.

Svoju prvú manželku Marlene (rod. Knaus) spoznal v roku 1975, zosobášili sa v roku 1976. Rozviedli sa v roku 1991, majú spolu dvoch synov. Starší syn Lukas je manažérom mladšieho Mathiasa, ktorý je pretekárom. Tretieho syna Christopha má z nemanželského zväzku. V roku 2008 sa oženil s Birgit (rod. Wetzinger), s ktorou sa im v roku 2009 narodili dvojčičky - dievča Mia a chlapec Max. Po tom čo mu zlyhala oblička, ktorej donorom bol Laudov brat, mu obličku darovala manželka Birgit.

program k inscenácii
WWW.NARODNYCINTORIN.SK
4. ČASŤ

Róbert Mankovecký

foto
Branislav Konečný

fundraising a reklama
Soňa Buckulčíková

vizuál inscenácie
Ivan Bílý

layout bulletinu
Dalibor Palenčík

tlač
P+M Turany

cena
1€.

Slovenské komorné divadlo
Divadelná 1, 036 80 Martin
043/ 422 40 98 (spojovateľ)
www.divadlomartin.sk

riaditeľ
František Výrostko

umelecký šéf
Róbert Mankovecký

šéf výpravy
Jozef Čiller

Zriaďovateľom
Slovenského komorného divadla
je Žilinský samosprávny kraj.

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

generálny partner

Divadlo bolo podporené
z Nadačného fondu Slovenskej sporiteľne
v Nadácii Pontis

SLOVENSKÁ
SPORITEĽŇA
Bližšie k vám

 nadácia
pontis

partner inscenácie

SKANSKA

partner inscenácie

dcp
TIMBER

**BAVTE SA
NA NÁŠ ÚČET**

Každá služba 3 mesiace ZADARMO

gaya

www.gaya.sk, wiki.gaya.sk

NOVÝ MARTIN

atraktívna adresa

www.novymartin.sk

WACHUMBA DETSKÉ TÁBORY A ŠKOLSKÉ POBYTY

WWW.WACHUMBA.EU

Mercedes-Benz

Neskrotná

Nová trieda CLA

www.mercedesmartin.sk

Kombinovaná spotreba paliva: 6,2 - 4,2l/100 km; Emisie CO₂: 144 - 109 g/km

➤ ZNALCKÉ POSUDKY

z odborov

stavebníctvo, elektrotechnika, strojárstvo,
ekonómia a manažment, ekonomika a riadenie
podnikov, bytové zariadenia, energetika,
bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci,
keramika, koža a kožušnicke výrobky, obuv,
textílie, drahé kovy a kamene, klenoty, hodiny,
doprava cestná, priemyselné vlastníctvo,
strelné zbrane a výbušniny

➤ ENERGETICKÉ AUDITY

objektívne posúdenie nákladov na energie,
optimalizácia spotreby a návrhy opatrení

➤ DODÁVKY VODOMEROV

suchobežné, mokrobežné vodomery

Kontakt:

Sládkovičova 10, 036 01 Martin

Tel.: 043/4222 628, FAX: 043/4308 311

e-mail: jhs@jhs.sk, web: www.jhs.sk

Europe & International

Uncoated Fine Paper

Corrugated

Bags & Coatings

Riešenie.

V papieri ukrývame prírodu.

Žijeme v krajine, ktorú si vážime. Krajina nám dáva našu základnú surovinu – drevo – a tiež vodu toľko potrebnú pre život a naše fungovanie. Na oplátku odoberáme drevo z dobre obhospodarovaných lesov a voda za našich podnikom je taká čistá, že v niekto Váh žijú raky a množstvo rýb, ktoré sú indikátormi čistoty vody. Sme súčasťou tejto krajiny, prírody, spoločnosti, sme súčasťou histórie, vývoja a pokroku.

Ako stabilná spoločnosť dbajúca na špičkovú kvalitu svojich výrobkov ruka v ruku s trvalo udržateľným rozvojom vieme, že naša cesta – cesta zodpovedného podnikania – je tá správna. Už 130 rokov.

Mondi SCP, a. s., oslavuje v roku 2010 už 130 rokov priemyselnej výroby papiera v Ružomberku.

SOLUTIONS.
FOR YOUR SUCCESS.
www.mondigroup.com

Stahl
cestovní agentúra

už 20 rokov
plníme
Vaše dovolenkové
sny

www.stahl.sk
INFOLINKA +421 43 2388766

facebook/stahlreisen

~ Všetko pre vašu angličtinu

www.nativeschool.sk - info@nativeschool.sk
0904 159 951

hlavný mediálny partner

R.I.P.

Reklama i Propagácia

vlmedia

www.vlmedia.sk

RÁDIO EXPRES

divadlo podporili

mediálni partneri

